

eveneens: ze werden niet gedaan om de eenigheid der leër, dat kostelijk patrimonium, zooals de synode nog in Juni '44 de kerken verzekerde; neen, men had die uitspraken noodig als een stok, om de partij-dige honden te kunnen slaan. Daarom zei men dan ook in het hoofdgeding (schorsing-Schilder) niet: U is een ketter, U wederstaat de waarheid Gods, doch: U is een scheurmaker, een partij-mensch, want U wederstaat de uitspraken-Ridderbos. Men wilde niet zich overtuigen, of hij boog voor God, doch of hij zwichtte voor een synode, gedirigeerd door Ridderbos. Je bent dan een partij-ganger, als je je niet aan de meerderheid onderwerpt. Van partijdigheid gesproken!!!

Maar nu constateer ik uit de eigen woorden van dr H. N. Ridderbos: de synodale leidslieden hebben dus acht jaren lang met een masker geloopen, en het Gereformeerde volk bedrogen! Ze zeiden allemaal: de leër! En ze maakten het volk onrustig. Doch ondertusschen organiseerden ze een klopjacht op de Schilder-groep, vanwege hun vermeende partijdigheid, en uit hoofde van eigen werkelijke partijdigheid.

Doch dan zou ik liever ook niet langer willen spreken van het „Schilder-schisma“. Die naam is import uit Amerika, al ligt het materiaal voor dit afgewerkte artikel grotendeels in den Aalders-achterklap. En bovendien bedekt die naam slechts weer de professoren-partijdigheid. Noem dan de dingen nu ook bij hun waren naam, en spreek in uw blad van den schorsingen-cyclus voortaan als van de Ridderbos-razzia. Dat het synodale werk dermate sinister zou zijn, dat pas bij het hoofdgeding de aap uit den mouw kwam, en de „heilige synode“ toen eerst haar ware gelaat toonde, — dat is erger dan ik tot nu toe had durven denken. Ik hoop, dat Frits de Zwerver aan uw artikel evenveel aandacht geeft als ik. Ik hoop, dat hij nu eindelijk ziet, wie tijdens den oorlog hem zijn kerk hebben afgenomen: het waren deze gemaskerde lieden.

Maar dit alles is slechts inleiding. Want ik wilde in deze artikelen aandacht geven aan de critiek, die dr J. Ridderbos in hetzelfde orgaan oefent op den brief, geschreven door de vanwege de synode te Groningen benoemde deputaten inzake de samenspreking. De brief werd volledig afgedrukt in „De Reformatie“, nr 32 van 17 Mei j.l. Om dit artikel niet onnoodig lang te maken, is het wel goed als de lezers dat nummer bij de hand hebben.

Prof. Ridderbos becommenteert eerst de inleiding van onzen brief, de punten 1—3. De Groninger deputaten hadden daar herinnerd aan het feit, dat indertijd slechts een fragment van het synodocratische besluit inzake de samenspreking door ds Weggemans ter kennis onzer synode was gebracht, en ze wezen nu op het feit, dat in den antwoordbrief van Zwolle geen correspondentieadres, noch namen van deputaten waren genoemd; ze betreurden het, dat op deze wijze de zaak toch niet met den begeerden spoed ter hand werd genomen, en vroegen nu aan dr v. d. Zanden, dezen brief door te geven aan het lichaam, dat reeds aangewezen was of nog aangewezen zou worden.

Prof. Ridderbos bespeurt hier „een geest van over-dreven criticisme“. Gesteld al, dat hier een verzuim van zijn synode geweest zou zijn, „wat heeft het gehinderd?“ Onze deputaten hebben zich toch weten te redden; bovendien was ons antwoord negatief. „Wat doet het er nu toe of de broeders wel of niet over de benoeming onzer deputaten zijn ingelicht?“ Even verder zegt hij van het inleidend gedeelte, „dat het niets anders bevat dan ongemotiveerde en onzake-lijke klachten“, terwijl het volgende nummer spreekt van „klachten op papier over dingen van niets“. In dat verband juicht hij het toe, dat zijn synode afwees het voorstel onzer synode, dat de gansche correspondentie over en weer zou worden gepubliceerd in de kerkelijke pers.

Ik meen, dat hier reeds weer de diepe tegenstelling aan den dag treden. Wat me hindert in dit artikel van prof. Ridderbos, is de grenzeloze nonchalance, waarmee de zaak wordt gebagatelliseerd. „Wat hindert het? Wat doet het er toe?“ Ik geloof, dat het er veel toe doet. Niet uit een oogpunt van burgerlijke beleefdheid — dien factor wil ik in dit verband graag buiten beschouwing laten —, doch uit een oogpunt van kerkelijken stijl. Immers, ginds zei men, toen men het besluit inzake samenspreking nam, dat men overtuigd was van de zonde der kerkelijke gedeeldheid, en dat men gehoorzaam wilde zijn aan het gebod van Christus inzake de eenheid der kerk. Men zei ook, dat deze zaak haast had. Maar als men een zoo ernstige zaak als de eenheid der kerk wil betrachten, en daarover een samenspreking met ons begeert, is het toch een kwestie van simplen ernst, dat men elkaar van zijn besluiten zoo volledig mogelijk op de hoogte stelt. Hoe kan de eene synode haar houding tegenover de besluiten der andere synode zuiver bepalen, als ze niet eens den volledi- gen tekst dier besluiten ontvangt? Prof. Ridderbos zegt: wat hindert het? Het hindert zooveel, dat men de andere partij verhindert een zuiver oordeel zich te vormen, en daarmee de heele zaak der vereeniging stagnereert. Als men ginds werkelijk de eenheid zocht, dan zou men direct in de eerste notawisseling serieus en vol-

ledig zijn. Als men bovendien zegt haast te hebben, dan moet men toch zeker zorgen dat de correspondentie niet vertraagd wordt door het ontbreken van een adres voor correspondentie. Want onder hun brief stonden wel de namen der leden van het moderamen hunner synode, maar we hadden geen bericht gehad, of dat moderamen nog als zodanig fungeerde. Vindt prof. Ridderbos het nu heusch kerkstijl ons eerst in oude kranten te laten nasnuffelen of zijn synode definitief of provisorisch gesloten is, m.a.w. of de moderamenleden nog een synodale functie hebben, of weer dominee zijn zonder meer? Prof. Ridderbos vindt dit alles „dingen van niets“, ik vind het veelbetekendend. Als men bij de eerste poging om tot eenheid te komen, zoo nonchalant is en zoo slordig, wie zou dan ifet huijveren voor het vervolg? Waar is dan de ernst, waar blijkt de haast, die men om Gods wil zegt te willen betrachten?

Onder punt 2 zeiden onze deputaten, dat het besluit der Zwolsche synode den weg tot hereeniging noodeloos langer had gemaakt door de afwijzing van de gedachte eener schriftelijke samenspreking. Wij waren gebonden aan de opdracht van Groningen: eerst schriftelijk, later eventueel mondeling. Prof. Ridderbos reageert op deze passage aldus: „Ja, de kortste weg is zeker, dat de één een voorstel doet, en de ander dit aanstands aanvaardt. Maar wanneer de ander meent, tegen dat voorstel bezwaar te moeten maken, mag men hem daar toch geen verwijt van maken. Of, indien men deze methode toch wil volgen, dan moet men ze ook eerlijk toepassen. Onze kerken zijn begonnen met de „vrijgemaakte“ kerken om een samenspreking te verzoeken. Daartegenover hebben laatstgenoemde kerken gesteld, dat ze voorloopig alleen tot schriftelijke correspondentie bereid zijn. Als men nu spreekt over het verlengen van den weg, wie heeft dat dan gedaan? Mij dunkt, deputaten worden hier teveel geleid door de kinderlijk-naieve gedachte, dat de schuld natuürljk altijd bij den ander is“.

Prof. Ridderbos weet wel beter. Onze synode had uitvoerig rekenschap aan de zijne gegeven, waarom ze het verzoek tot samenspreking in dien vorm niet kon inwilligen. Het zou „zondig, gevaarlijk, schadelijk en zinloos“ zijn. Wij hebben dus niet gezegd: wij hebben overwogen de bezwaren, die wij tegen ons verzoek tot samenspreking in dien vorm niet konden inwilligen. Maar Zwolle ging op niet één der argumenten in, ze trachtte niet één onzer principiele bezwaren te ontzenuwen; ze antwoordt ijskoud: de weg die U voorstelt duurt ons te lang, daarom hebben wij overwegend bezwaar. „Overwiegend“ bezwaar, en een bezwaar van practischen aard. Doch bij ons waren principiele bezwaren. Wie verlangt nu den weg noodeloos? Niet hij, die om principiele redenen, onder breede argumentatie zegt: voor mij staat voorloopig slechts de weg van schriftelijke correspondentie open; maar wel hij, die, zonder argumentatie, om louter praktische redenen, verklaart: ik weiger den weg in te slaan, den eenigen weg dien gij met een goed geweten kunt gaan. Het antwoord van Zwolle wilde ons brengen op een weg, waarvan we pas met nadruk hadden verklaard, dat we dien niet mochten gaan. Een dergelijk voorstel is immoreel, tenzij men tracht aan te toonen, dat de voorgestelde weg van samenspreking door God niet verboden was. Als prof. Ridderbos nu onze principiele bezwaren ziet als een uiting van een kinderlijke naliviteit, die alle schuld natuürljk bij den ander zoekt, dan zeg ik weer: U weet wel beter; U spreekt weer een vals ch getuigenis tegen uw naaste. U zegt: „de geest, die hier spreekt, is niet een geest van samenbinding, doch van verdeeling“. Doch de nonchalance, waarmee U de zaak behandelt wilt zien, en de caricaturen die u teekent van onze motieven, maken de verdeeldheid te grooter, ook al begeeft U uw slordige caricaturen met theatrale verzuchtingen om eenheid.

B. HOLWERDA.

1) Bovendien wij wisten niet eens of de van gindsche zijde aangewezen deputaten nog in functie waren door herbenoeming; of er misschien anderen waren; of ze er nog waren. (Redactie).

THEOLOGISCHE HOOGESCHOOL: EEN BROKJE HISTORIE.

Van de kerk van Bergschenhoek ontving onze Theologische Hoogeschool een aardig geschenk. Men weet, dat zij voor de geschiedenis der Vrijmaking van bijzondere betekenis is geworden zonder dat zelf te willen. Nu heeft deze kerk aan ons gebouw een calligraphie aangeboden, waarin onder een teekening van het kerkgebouw is opgenomen de tekst van de kern van het synodale besluit om deze kerk te plaatsen buiten het verband, met name dan deze woorden uit dit besluit:

„1. den schismatieken kerkeraad met wie zich onder zijn leiding stellen niet langer als Geref. Kerk in het verband van de Geref. Kerken in Nederland te beschouwen,

2. aan Deputaten voor de correspondentie met de Hooge Overheid op te dragen, de kerk van Bergschenhoek van de lijst der bij de overheid bekende Geref. Kerken te doen afvoeren.“

Tot zoover de tekst. Tegenover het tot in de officiële Acta toe doorgetrokken verzwijgen óók al van dit harde feit, is het goed, dat de kerk van Bergschenhoek de herinnering er aan levendig houdt.

K. S.

HET BIBLIOTHEEKFONDS VAN ONZE THEOL. HOOGESCHOOL.

Met blijdschap kunnen we mededeelen, dat onze Vrouwen over het eerste kwartaal van 1947 bijeengebracht hebben een bedrag van f 6000.—, dat inmiddels afgedragen werd aan den bibliothecaris van onze Theol. Hoogeschool, prof. dr K. Schilder.

We zijn dankbaar, dat zoo de actie onder onze Vrouwen levendig blijft voor de bibliotheek van onze Hoogeschool.

Laten we ook het tweede kwartaal van 1947 met dezelfde bereidheid elke week onze vijf cent afzonderen voor dit mooie doel.

Straks hopen we op onzen Schooldag opnieuw een bedrag af te dragen, om dan tevens te vermelden welk bedrag er over het afgelopen jaar, door onze kleine bijdragen van elke week, werd bijeengebracht.

Ook daarin zullen we opnieuw zien hoe groot de macht van het kleine is!

Door de „kleine“ wordt mede de zaak van onze kerken gebouwd, want onze School is immers de School der Kerken!

Zegene de Heere, mede door de geringe hulp van onze Vrouwen, het werk vóór en dóór onze Theol. Hoogeschool.

Mocht er hier en daar nog geen plaatselijk comité zijn, dan zou de Commissie voor het Bibliotheek-fonds gaarne hiermee in kennis gesteld worden.

Kampen, Vloedijk 104.

B. v. d. Berg.

EEN VRAAG VAN „TROUW“.

„Trouw“ van 4 Juli geeft in een hoofdartikel enkele opmerkingen over den nieuwen premier-minister van den Mussert van Ned. O-Indië: de man heet Sjarifoeddin. Zeer links. Extreem anti-Nederlandsch. Aldus „Trouw“. Linkscher dan Sjahrir (aangeprezen door de zendingmannen van de kerk der H.H. Schouten en Bruins Slot).

Maar dan komt het. Sjarifoeddin is toch „christen“, en, naar betrouwbare getuigen, „oprecht christen“, d.w.z., „die zich zijn geloof niet schaamt“. Aan deze opmerking knoopt „Trouw“ vast: „hier treedt een vershijsel aan het licht, dat in de Indonesische Christenheid veel wordt waargenomen. Vele Indonesische Christenen isoleeren hun Christen-zijn van hun maatschappelijke en politieke opvattingen. Wij vreezen, dat hier de Zending een groote schuld heeft. Heeft zij in ongenoegzame mate de Indonesische Christenen doordrongen van het feit, dat heel het menschelijke leven doortrokken moet zijn van den geest van Christus en van de beginselen van zijn woord?“

Tot zoover „Trouw“.

Wij voor ons weten niet, met welke christelijke elementen Sjarifoeddin in contact gestaan heeft. Maar we zouden op de vraag van „Trouw“, of misschien de Zending hier schuld heeft, bevestigend willen antwoorden. Wij laten daarbij in het midden de vraag, of „Trouw“, enkele kolommen verder, wel een goed beeld geeft van Sjarifoeddin's verleden; men zou den indruk krijgen, alsof de man den Japanners zoo onwelgevallig was van begin tot eind, maar we herinneren er aan (vgl. „Ref. XXI, 351), dat het geïllustreerde tijdschrift „Djawa Baroe“ („Het Nieuwe Java“), japansche uitgaaf (zoo ongeveer als de „Deutsche Zeitung“), ook Sjarifoeddin's portret publiceerde naast dat van Soekarno, Hatta, enz., enz. in de rij der lieden van de nieuwe orde.

Maar wat die Zending betreft: die is meer en meer in handen gekomen van menschen, die het christen-zijn losmaken van politieke en maatschappelijke opvattingen. En Batavia (synodaal) ruilt met barthianen. „Trouw“ deed beter, zich op tijd te laten waarschuwen. Want het blad zal vergeefs klagen, achter de feiten aan, als het niet duidelijk en scherp zich realiseert, dat de naaste vrienden van zijn eigen leiding de schuld dragen van den achteruitgang, die thans „Trouw“ terecht ontroert. De kerkelijke vrienden van „Trouw“'s leiding hebben in de kerk vanwege een dwaas (immers ondeskundig-dogmatisch) en misdadig (immers de K.O. schendend) drijven hun kerken er toe verleid, zich los te maken van menschen, die de waarschuwing, die „Trouw“ thans laat hooren, ook wilden doen uitgaan tegen ondermijnende invloeden, die aan deze vrienden onschendbaar leken omdat ze aan of van de V.U. waren. En toen kreeg de linksche groep ineens haar kans. Haar blinden haat leefde ze uit tegen de rechtsche flank, en het „Parijs“ van een auto-da-fé tegen deze onhandelbare anti-syntheselieden

was hun tje, dat En nu kn die lid va haar-onde vinden. E kantjes antithese is. „Trouw niet sluit.

En als zulke dir tweede m mee g V.U. ge A.R. St wezen en der“ stuc denken, en of er V.U., na gemeen P haar bes nadenken. Dijk—V.U ben en ze — aan ke en koppig ze voor v volhielde gingen in meer (zie Tenslot onze g partij „V in politie dan niet z Niet dat met Bav ken, was

1) „Opz lemmer o wat ander

ZENDT

Groot tot open tavia en a taling i making i

Men m

Er is

Ook leet uitsteken

Naar a

ders in I

tingslectu

kerkeras

missie b

opwekt:

1. Zoo

een der c

den en b

als voor

Voor on

adres in

2. Voc

lichtings

na lezing

zenden.

3. Uw

tingslectu

rekening

weg 57a

Bankvere

terdam-Z

Voort

elders re

hetzelfde

nich zoo

de Comm

gelijk ce

Alle b

vriendelij

„DE JA

Wij r

indische

capitulat

merhorn

opgedro

leid“ tot